Nå kommer fargene tilbake til tak og vinduer

Siste nytt på fargefronten er å male tak og vinduer i en annen farge enn hvitt. Men visste du at det egentlig er en gammel skikk?

Av Bjørg Owren/ifi.no, ifi.no

Tomas Gjetmundsen, en av våre fargeglade interiørarkitekter, forteller at i et historisk perspektiv er det mer vanlig med farger enn hvitt rundt vinduene og i taket.

LES OGSÅ: Hvorfor male vinduet med en annen farge enn hvitt?

– Det er kun de senere tiårene at hvitt har blitt "standard". Ellers har det vært brukt farge på vinduskarmer oppigjennom historien på litt ulike måter, sier han.

På 60-70-tallet var mørkbeisede karmer og vinduer moderne og vanlig i de fleste hjem. Går vi så langt tilbake som til 1700-tallet var for eksempel blågrå, blåturkis og grønne vinduer vanlig. Under empiren, cirka 1810-40, var det gråfarger som dominerte, da ble listverk og vinduskarm malt som enkle imitasjoner av stein.

– Dette er bare noen eksempler på at hvitt ikke har vært noen evigvarende standard, sier han.

BEIS: Brunbeisede vinduer var normalen i moderne hus og leiligheter i flere tiår, fram til den hvite bølgen satte inn og vi malte bort fargene. (Foto: Enrico Bastiani)

1814: Når man titter ut gjennom vinduene på Eidsvoldsbygningen, glir blikket forbi vindussprosser i en svak grånyanse. (Foto: Kristian Owren/ifi.no)

Status med hvite dører

Han forteller at det alltid har vært tradisjon for å fargesette dører, enten i tråd med husets list- og vindusskjema eller skille ut i egne farger, imitasjoner av kostbare treslag eller annen dekor. Hvitt har vært en aktuell dørfarge svært lenge.

– En gang var hvitt den dyreste fargen, da var det å kunne male hvitt en luksus- og statusmarkør, forteller han. – Men etterhvert som hvitfargen ble billigere og tilgjengelig for stadig flere ble Norge faktisk gradvis mer og mer uniformt hvitt, både ute og inne, kommenterer han.

AULESTAD: Hos Bjørnson på Aulestad var det også fargerikt. Her rammes utsikten mot tunet inn av mørke blå vindusrammer. (Foto: Tor Henning Støldal)

Dagens fargemote

– Når vi bruker farger på vinduer, karmer og listverk i dag, er de gjerne koordinert med fargen på veggen, ofte bare med en glansforskjell som eneste skille, sier Gjetmundsen, og mener at slike løsninger kan skape en veldig gode helhet.

– Jeg tenker at farger på vinduer kan brukes både til å framheve og kamuflere alt etter som hva man ønsker, sier han og deler gjerne noen fargeråd med de som vil bort fra hvitt og grått.

Interiørarkitektens tips

For den som ønsker farger på vinduer, dører listverk i dag, er det ifølge Gjetmundsen mange veier å gå. Det kan velges en gjennomgående farge som binder rommene sammen, eller fargene kan tilpasses det enkelte rom, for eksempel fargen på veggene i rommene.

– Velg gjerne en nyanse eller to lysere farge på listverket, eventuelt mørkere dersom veggen er forholdsvis lys, råder interiørarkitekten.

RAMME: Mørk farge på vinduene rammer inn utsikten. Men vær obs på at mørke farger gir mindre lys. Fargen her er Turkish Blue fra Flügger. (Foto: Flügger)

NYANSER: Hvis veggene er relativt lyse kan vinduene gjerne males noen nyanser mørkere i samme farge. (Foto: Borge)

Taket tåler farge

Han synes at innvendige tak også kan kle en annen farge enn hvitt.

– Man skal ikke være redd for å bruke farger i taket dersom huset og helheten tåler det, sier han.

Farge i tak kan skape lune og fortettede rom der det er ønsket. Stor takhøyde kan dempes med farge på tak. Han anbefaler at taklisten følger taket, dersom det ikke er et historiske interiører der elementene i rommet kan framheves mer.

TAKFARGE: Med farge i taket får rommet en lunere atmosfære. Her er tak og vegger malt i samme farge; Denim Drift fra Nordsjö. (Foto: Nordsjö)

Hvitt tak og farge på vinduer

Det er heller ingen regel at tak og vindu skal ha samme farge.

– Farge på vinduer og gerikter fordrer ikke farge i tak og på taklist. Disse kan skille lag uten problemer, sier han.

Når det gjelder dører og særlig karmer/gerikter synes han at de med fordel kan følge vinduene.

– Det skaper fin sammenheng, sier han.

BAROKKSTUE: Verken i dag eller tidligere var det noen regel at tak, vinduer og dører skulle ha samme farge. Taket i barokkstuen på Tollerodden i Larvik er malt på slutten av 1600-tallet. Gråfargen på gulvlister og døren er av nyere dato. (Foto: Che

TREHVITT: For noen tiår siden var det også høyeste mote med trehvite vinduer, listverk, tak og dører.